

Justis- og beredskapsdepartementet
Pb 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref:
Vår ref: 14/1527-4/PHLE/ELFM
Dato: 15.09.2014

Høringsuttalelse - fra arbeidsgruppe som har gjennomgått regelverk, organisering og behandling av barnebortføringsaker i Norge

Folkehelseinstituttet (FHI) vurderer rapporten som er levert av arbeidsgruppen som meget grundig og oversiktlig. FHI har ikke vurdert forslag til endringer i lovverk. Vi er enig i at prinsippet om barnets beste ligger til grunn for forslagene fra arbeidsgruppen og at de generelle forslagene om endringer i organisering og behandling av barnebortføringsaker tar hensyn til barnet både i de foreslåtte arbeidsmåter og retningslinjer.

FHI er videre enig i arbeidsgruppens generelle forslag når det gjelder en ny meklingsmodell i domstolen i barnebortføringsaker (punkt 8.5.3). Tiltaket synes å være godt fundert på erfaringer fra andre land tilsluttet Haagkonvensjonen 1980 (jf. punkt 8.4). FHI oppfatter det som gunstig at foreldrene gjennom en slik meklingsordning kan komme til enighet i barnebortføringsaker og at meklingen også kan omfatte andre aspekter enn tilbakeføring til bostedsland, som samvær, foreldreansvar og bidrag, som kan bidra til å dempe konfliktnivået rundt barnet. FHI stiller seg også bak forslaget om at sentralmyndigheten kan unnlate å foreslå mekling i tilfeller hvor det er påstand om overgrep eller vold som det er grunn til å ta alvorlig (punkt 8.5.3.1).

Arbeidsgruppen mener at det bør opprettes et utvalg av familiemeklere og at mekleren skal gjøre foreldrene oppmerksomme på barnets rett til å bli hørt, jf. barneloven § 31 og barnekonvensjonen artikkel 12 (punkt 8.5.3.1). Vi vil påpeke at meklingsmodeller som innebærer at barnet blir inkludert i meklingen (får uttale seg direkte, enten kun med mekler eller med foreldrene som tilhørere) uten at ansvaret for beslutningstaking blir plassert hos barnet, i størst grad ivaretar barnas behov. Dette er også en modell som forskning har vist har positive effekter på barna, særlig relatert til deres sosiale relasjoner og psykologiske velvære. I tillegg finner man at avgjørelsene fattet med denne modellen er mer varige og velfungerende og sjeldnere fører til rettssak, sammenlignet med en modell hvor barnets behov er fokus, men barnet selv ikke er inkludert.

I følge arbeidsgruppens rapport opplyses foreldrene om barnets rett til å bli hørt, men vi anser at det ville vært gunstig med en grundigere belysning av hvordan barnets uttalerett og medbestemmelsesrett kan skje i praksis, uten at den må gå via foreldrene, for i størst mulig grad følge barnekonvensjonens artikkel 12.

Vi vil også understreke at det ville være viktig og hensiktsmessig med en evaluering av et slikt nytt meklings tiltak etter at det har vært iverksatt en periode, for på den måten å få en erfaringsbasert formening om tiltakets effekt i barnebortføringsaker.

Vennlig hilsen

Ellinor F. Major
divisjonsdirektør

Kari Voll
kontorsjef